

RECENSIÓ DE “ELS COMPTES DEL NEGOCIANT D'ALTAFULLA RAMON FRANQUÈS I MARTÍ. UN EXEMPLE DE COMERÇ MARÍTIM AL S. XVIII”

Per Salvador J. Rovira i Gómez
sjrg@tinet.org

Entre els negociants altafullencs del darrer quart del segle XVII i la primera meitat del segle XVIII destaca Ramon Franquès i Martí. Era fill hereu de Marià Franquès i d'Isabel Martí. Es dedicà als negocis i dugué als Franquès a la plenitud, tant en el camp social com en l'econòmic. Entre els documents que ens ha deixat destaca un llibre de comptes que ha estat estudiat a quatre mans per Isabel Companys i Farrerons i Montserrat Sanmartí i Roset.

El llibre que ressenyem, fruit del treball de les dues autores suara citades, es divideix en dues parts: a) la transcripció de tres documents, els dos primers procedents del Fons Martí, i el tercer del manual 303 del Fons Notarial de Tarragona, tots ells servats a l'Arxiu Històric de Tarragona. i b) l'estudi de dits documents que està dividit en cinc capítols dedicats respectivament a considerar el context familiar dels autors dels documents; els negocis marítims i la pesca; els viatges; les inversions i els beneficis; els patrons, els pilots i els capitans, i les mercaderies comercialitzades.

El primer dels documents és el *Llibre de comptes de viatges comercials marítims dels negociants Ramon Franquès i Martí i dels seus fills Ramon i Pere Franquès i Riambau*, el segon és el *Llibre de comptes de negocis marítims d'Antoni Martí i Gatell*, i el tercer és l'escriptura dels comptes presentats pel prevere i prior de sant Genís, Dr. Pere

Franquès i Martí, relatius a l'administració de tots els béns heretats per Maria Franquès i Gatell, menor d'edat, del seu pare Ramon Franquès i Riambau poc després de casar-se amb Antoni Martí i Gatell,

L'estudi finalitza amb unes conclusions en les quals les autores destaquen l'ascens fulgurant de Ramon Franquès i Martí de qui assenyalen la intel·ligència, la tenacitat, l'adaptació als temps que li tocà viure, la capacitat per superar la mort dels fills, i haver sabut triar un marit capaç —Antoni Martí i Gatell— per a la seva neta i hereva Maria.

Un dels capítols més interessants de la segona part del llibre és el dedicat als patrons, els pilots i els capitans, en el qual es comenten les relacions que els Franquès i els Martí tingueren amb una sèrie d'individus i grups familiars d'aquells homes residents a Altafulla (Josep Badia i Rull, Joan Rius, els Baradat, els Camps, els Clot, els Espina, els Garcia i Delmàs, els Gibert, els Gual, els Marquès, els Oller, els Pijoan, els Segarra, i els Solsona), a Torredembarra (Josep Argenter i Caselles, Josep Boada i Rabassa, Joan Canyelles i Rabassa, Joan-Antoni Flaquer i Rabassa, Jeroni Foguet i Sagunyoles, Adrià Gomis i Serra, Rafael Guasc, Marià Lluc i Roig, Josep Martell i Llorac, Grau Millet i Torrents, Sebastià Miracle, Josep Moles, Antoni del Morell, Joan Nin, Francesc Oliver, Joan Pedrol, Francesc Pont, Joan Pujals i Coll, Marc Sendra i Sans, Felip Soler i Ciuró, Jaume Trèmol i Cases, els Casals, els Cases, els Coll, els Fuster, els Gatell, els Gibert, els Güell, els Mascaró, els Rabassa, i els Roig), a Clarà (Francesc Fuster), a Creixell (els Rovira), i a altres poblacions com Sitges i Tossa de Mar.

Cal dir que les autores han sabut servir-se amb encert de la bibliografia al seu abast la qual cosa els ha permès arrodonir i aclarir la informació present als documents estudiats.

El llibre s'enriqueix amb un bon nombre d'il·lustracions que ajuden a fer-lo més amè i és, en definitiva, una aportació importantíssima a la bibliografia sobre el segle XVIII no sols del Baix Gaià ans també de Catalunya. És precís, doncs, donar les gràcies a les autores, ja que amb el seu treball ens han fet a tots més rics intel·lectualment.